

UMETNOST 15. STOLETJA V DALMACIJI

V letu 2018-19 bomo v okviru izbranih poglavij obravnavali pojave v umetnosti v Dalmaciji v 15. stoletju. Gre za izjemno za plodovito obdobje, ki ga v začetku zaznamuje postopno oblikovanje identitete lokalnih delavnic in mojstrov. Hkrati je to obdobje prodora renesančnih form, nekoliko pozneje pa tudi renesančnih principov umetnostnega snovanja v navidez marginalno provinco. Glede na značaj umetnostnega fonda in število ter razprostranjenost spomenikov v omenjeni regiji bo poudarek na arhitekturi in kiparstvu, krajše poglavje pa bo namenjeno tudi slikarstvu. Posamezne teme si sledijo približno tako: delovanje tujih mojstrov okoli 1400 in začetek gradnje šibeniške katedrale – Jurij Dalmatincec v Dalmaciji in v Markah – pozna dela Jurija Dalmatinca – Dalmatinčevo nasledstvo – Nikolaj Florentinec in problem njegove formacije – kapela blaženega Ivana Ursinija – nadaljevanje gradnje šibeniške katedrale in ostala Florentinčeva dela – prispevek Ivana Duknovića – arhitektura in kiparstvo v Dubrovniku: Onofrio di Giordano, Pietro di Martino – Florentinci v Dubrovniku – Andrijići in druge lokalne delavnice – Blaž Jurjev in mednarodna gotika – Jurij Čulinović – začetki dubrovniškega slikarstva – dubrovniška slikarska šola v zrelem in poznem obdobju.

Izbrana poglavja se bodo v največji meri izvajala v obliki predavanj *ex cathedra*, a se pričakuje tudi aktivno sodelovanje študentov pri diskusiji, ki bo predvidoma potekala vzporedno s predavanji. Za določene teme je predvideno tudi sodelovanje gostov, specialistov. Kot integralni del izbranih poglavij je v pomladanskih mesecih v okviru možnosti predvidena ekskurzija v severno in srednjo Dalmacijo. Udeležba na ekskurziji sicer ni obvezna, a je za študente, ki bodo vpisali ta izbrana poglavja, pomembna za celostno razumevanje problematike in zato zelo priporočljiva.

Zaželena predznanja oz. sposobnosti: sposobnost branja hrvaščine, nemščine in italijanščine ter seveda angleščine.

Izpitne obveznosti: izpit v klasični obliki ni predviden, pač pa mora vsak kandidat pripraviti pisno poročilo o prebrani literaturi na temo, o kateri se predhodno dogovori s predavateljem: temu sledi ustni razgovor, ki lahko vključuje tudi vprašanja iz širše obravnavane problematike.

Najosnovnejša literatura:

Splošni pregledi:

- Adolfo VENTURI, *Storia dell'arte italiana (Scultura del '400*, Milano 1908; *Architettura del '400*, Milano 1922);
- Alessandro DUDAN, *La Dalmazia nell'arte italiana*, Milano 1921–22 (ponatis 1999)
- Ljubo KARAMAN, *Umjetnost u Dalmaciji XV. i XVI. vijek*, Zagreb 1933
- Janez HÖFLER, *Die Kunst Dalmatiens (800–1520)*, Graz 1989

Ostalo (večina najpomembnejših del bo citirana na predavanjih):

- Dagobert FREY (+Vojelav MOLE), *Der Dom von Sebenico und sein Baumeister Giorgio Orsini, Jahrbuch der k. k. Zentralkommission für Denkmalspflege*, VII, 1913, pp. 1–169

- Hans FOLNESICS, Studien zur Entwicklungsgeschichte der Architektur und Plastik des XV. Jahrhunderts in Dalmatien, *Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes der k. k. Zentralkommission für Denkmalfpflege*, VIII, 1914, pp. 93–196
- *Hrvatska renesansa* (ed. M. Jurković – A. Erlande-Brandenburg), Zagreb 2004
- Predrag MARKOVIĆ, *Katedrala sv. Jakova u Šibeniku: prvih 105 godina*, Zagreb 2010
- Milan PELC, *Renesansa*, Zagreb 2007
- Kruno PRIJATELJ, *Dalmatinsko slikarstvo 15. i 16. stoljeća*, Zagreb 1983